

ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет бізнес-технологій та економіки
Кафедра економіки та митної справи

СИЛАБУС

навчальної дисципліни (обов'язкова)

ЕКОНОМІЧНІ РИЗИКИ У МІЖНАРОДНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

(3 кредити / 90 годин / підсумковий контроль - іспит)

Освітня програма «Міжнародна економічна та митна діяльність»,
другого рівня вищої освіти
Спеціальність – С1 Економіка та міжнародні економічні відносини

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ЛАЗНЕВА Ірина Олександрівна
доцент, к.іст.н.

Контактна інформація:

- 067-612-58-28;
- irishkins29@gmail.com;
- 4 корпус ауд. 487

Час і місце проведення консультацій:

за розкладом консультації на відповідний семестр

Дистанційне навчання:

<https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=8697>

ОПИС КУРСУ

Курс спрямований на формування знань з теоретичних і методичних основ ідентифікації економічного ризику на мікро- й макрорівні; набуття практичних навичок вимірювання ступеня економічного ризику й вибору способу його зниження; засвоєння практичних підходів щодо аналізу економічного ризику та управління ним. Логіка викладення матеріалу побудована на переході від загальної теорії невизначеності до прикладних інструментів хеджування та управління ризиками специфічного міжнародного середовища.

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Метою вивчення дисципліни «Економічні ризики у міжнародній діяльності» є формування у здобувачів освіти системного розуміння теоретичних, методологічних та прикладних основ ризик-менеджменту в умовах глобальної економіки, розвиток здатності ідентифікувати, оцінювати та управляти економічними ризиками, що виникають у процесі міжнародної діяльності суб'єктів бізнесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Економічні ризики у міжнародній діяльності» у поєднанні з іншими дисциплінами (згідно матриць відповідності програмних компетентностей компонентам освітніх програм) у студентів будуть сформовані:

Загальні компетентності:

ЗК3 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності:

СК1 Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо міжнародної економічної та митної діяльності на всіх рівнях їх реалізації.

СК8 Здатність аналізувати глобальні економічні, екологічні та соціальні виклики, інтегрувати принципи сталого розвитку у практику міжнародної економічної та митної діяльності з урахуванням міжнародних ініціатив та нормативів.

Очікувані результати навчання з дисципліни:

ПРН2 Приймати обґрунтовані рішення в умовах невизначеності, використовуючи креативне мислення, логічні аргументи, аналітичні дані та сучасні підходи.

ПРН4 Розв'язувати складні задачі у сфері міжнародної економічної та митної діяльності за умов невизначеності та обмежених ресурсів.

ПРН5 Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПРН6 Аналізувати та застосовувати нормативно-правові акти у сфері міжнародної економічної та митної діяльності, готувати аналітичні матеріали.

ПРН16 Застосовувати цифрові технології, інформаційно-аналітичні системи та інструменти бізнес-аналітики у сфері міжнародної економічної та митної діяльності.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Для успішного навчання та опанування компетентностей з даної дисципліни студенти повинні опанувати знання з дисципліни «Стратегічні

рішення в глобальному середовищі», «Глобальні виклики та сталий розвиток».

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Загальний тематичний план аудиторної роботи

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
Модуль 1			
1	Теоретичні основи поняття «ризик»	Лекція	2
2	Теоретичні основи поняття «ризик»	Семінар	2
3,5	Ризик як об'єкт управління	Лекція	4
4,6	Ризик як об'єкт управління	Семінар	4
7	Основні концепції ризик-менеджменту суб'єктів бізнесу	Лекція	2
8	Основні концепції ризик-менеджменту суб'єктів бізнесу	Семінар	2
Модуль 2			
9,11	Методичні засади аналізу ризиків суб'єктів бізнесу	Лекція	4
10,12	Методичні засади аналізу ризиків суб'єктів бізнесу	Семінар	4
13	Підходи та методи управління ризиками підприємств	Лекція	2
14	Підходи та методи управління ризиками підприємств	Семінар	2
15	Управління економічними ризиками у міжнародній діяльності	Лекція	2
16	Управління економічними ризиками у міжнародній діяльності	Семінар	2

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ тижня	Назва теми	Види СР	Контрольні заходи
2	Теоретичні основи поняття «ризик»	Опрацювання літератури, підготовка до семінарського заняття. Складання ментальної карти поняття «ризик». Складання порівняльної таблиці визначення поняття «Ризик»,	Усне опитування на семінарському занятті. Перевірка поточного письмового завдання.

		проаналізувавши різні наукові підходи та школи	
4	Ризик як об'єкт управління	Опрацювання літератури, підготовка до практичного заняття. Проаналізувати звіти міжнародних організацій та зробити презентацію на тему а) основні глобальні ризики людства б) основні ризику бізнесу	Усне опитування на семінарському занятті. Перевірка поточного письмового завдання.
6	Ризик як об'єкт управління	Опрацювання літератури, підготовка до практичного заняття. Проаналізувати короткотермінові, середньотермінові та довготермінові ризики людства за версією міжнародних організацій, презентувати результати дослідження	Усне опитування на семінарському занятті. Перевірка поточного письмового завдання. Тестування для самоконтролю в системі дистанційного навчання (тести до теми 2).
8	Основні концепції ризик-менеджменту суб'єктів бізнесу	Опрацювання літератури, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестування за темами 1-3	Усне опитування на семінарському занятті. Перевірка поточного письмового завдання. Тестування в системі дистанційного навчання (тест за перший модуль).
10	Методичні засади аналізу ризиків суб'єктів бізнесу	Опрацювання літератури, підготовка до практичного заняття. Охарактеризувати основні положення міжнародних стандартів управління ризиками (обрати стандарт на вибір).	Усне опитування на семінарському занятті. Перевірка поточного письмового завдання.
12	Методичні засади аналізу ризиків суб'єктів бізнесу	Опрацювання літератури, підготовка до практичного заняття. Проаналізувати методи оцінки ризиків за стандартом ISO 310010:2019.	Усне опитування на семінарському занятті. Перевірка поточного письмового завдання.
14	Підходи та методи	Опрацювання літератури, підготовка до практичного	Усне опитування на семінарському занятті.

	управління ризиками підприємств	заняття. Підготовка творчого есе за наданими темами на вибір.	Перевірка поточного письмового завдання. Тестування для самоконтролю в системі дистанційного навчання (тести до теми 5).
16	Управління економічними ризиками у міжнародній діяльності	Опрацювання літератури, підготовка до практичного заняття. Підготовка творчого есе за наданими темами на вибір. Підготовка до тестуванню за темами 4-6	Усне опитування на семінарському занятті. Перевірка поточного письмового завдання. Тестування в системі дистанційного навчання (тест за другий модуль).

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з дисципліни «Економічні ризики у міжнародній діяльності» у вигляді презентацій - <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=8697>

Перелік навчальної, наукової та довідкової літератури

1. Кущик А. П. Управління ризиками : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит». Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 119 с.

2. Управління ризиками: навчальний наочний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» / М. О. Кравченко, К. О. Бояринова, К. О. Копішинська ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 432 с.

3. Економічні ризики: методи вимірювання та управління : навчальний посібник / Н. С. Скопенко, І. В. Федулова, Л. В. Мазник, О. М. Кириченко, Л. І. Удворгелі. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2021. 348 с.

4. Калініченко З.Д. Ризик-менеджмент: навчальний посібник для здобувачів спец. 051 «Економіка» та 073 «Менеджмент». Дніпро: ДДУВС, 2021. 224 с.

5. Стешенко О. Д. Ризикологія: Навч. посібник. – Харків: УкрДУЗТ, 2019. 180 с.

6. Гобела В. В. Управління зовнішньоекономічною діяльністю & Management of Foreign Economic Activity: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2021. 244 с.

7. Управління ризиками у міжнародній комерції: навч. посібник / Р. Скриньковський, Ю. Тиркало, С. Шевченко. Львів: Растр-7, 2024. 186 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни включає в себе поточний, проміжний та підсумковий контроль згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка».

Поточний контроль проводиться під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Проміжний контроль проводиться у формі тестування за модулями 1 та 2.

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни. Іспит проводиться у формі підсумкового тестування.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в екзаменаційну відомість, є сумою балів за різні види навчальної роботи.

Система оцінювання студентів денного та заочного відділення

Результати навчання здобувача (підсумковий результат) оцінюються за стобальною шкалою:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Визначення
90 – 100	Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми, повністю виконав усі завдання з кожної теми.
85-89	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання програми дисципліни, отримав не менше 85% максимальної кількості балів за обов'язкові види робіт з кожної теми.
75-84	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання програми дисципліни, отримав не менше 75% максимальної кількості балів за обов'язкові види робіт з кожної теми.
70-74	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання програми дисципліни, отримав не менше 70% максимальної кількості балів за обов'язкові види робіт з кожної теми.

60-69	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання програми дисципліни, отримав не менше 60% максимальної кількості балів за обов'язкові види робіт з кожної теми.
35-59	Не засвоїв більшості тем навчальної програми, отримав не менше 35% максимальної кількості балів за обов'язкові види робіт з кожної теми.
1-34	Не засвоїв більшості тем навчальної програми, отримав менше 35% максимальної кількості балів за обов'язкові види робіт з кожної теми.

Позитивною оцінкою з кожного обов'язкового виду поточного та проміжного контролю є результат не менший 60 % від максимальної кількості балів за відповідний вид контролю.

Для забезпечення вимірюваності критеріїв оцінювання поточного, проміжного та підсумкового контролю застосовується бальна шкала.

Навчальний семестр складається з двох модулів. За кожен модуль студент може отримати максимальну оцінку в 60 балів. Підсумкова оцінка визначається як середня двох контролів за модуль 1 та 2 та балів за підсумкове тестування.

Модуль 1		Модуль 2	
Обов'язкові види робіт	Максимальна кількість балів	Обов'язкові види робіт	Максимальна кількість балів
Робота на практичних заняттях	40 (4 заняття по 10 балів)	Робота на практичних заняттях	40 (4 заняття по 10 балів)
Тестування зі змістовного модуля	20 балів	Тестування зі змістовного модуля	20 балів
Сума	60 балів	Сума	60 балів
Підсумкове тестування – 40 балів			

Робота на практичних заняттях та/або письмове виконання поточних завдань з кожної теми оцінюється за 10-бальною системою:

Бали	Критерії оцінювання
9-10	Відмінне розуміння матеріалу, глибокі аргументовані відповіді. Повністю самостійне, логічне, структуроване та глибоко обґрунтоване виконання. Відсутність помилок, дотримання академічної доброчесності.
7-8	Добре розуміння матеріалу, правильні аргументовані відповіді. Самостійне виконання, логічна структура, хороше обґрунтування, незначні неточності, дотримання академічної доброчесності.
4-6	Базове розуміння матеріалу, правильні, але поверхневі відповіді. Виконання з елементами самостійності, загалом логічна відповідь, окремі помилки, дотримання академічної доброчесності.

1-3	Фрагментарне розуміння, слабкі та недостатньо аргументовані відповіді. Низька самостійність, слабка структура та обґрунтування, багато помилок, дотримання академічної доброчесності.
-----	---

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика курсу базується на Положенні про систему забезпечення НУ «Запорізька політехніка» якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості). Режим доступу: <https://zp.edu.ua/normativna-baza-navchalnogo-procesu/>

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання Moodle), до яких має бути виконано певне завдання.

Політика щодо академічної доброчесності:

При вивченні курсу політика дотримання академічної доброчесності визначається законом України «Про академічну доброчесність» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text>).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного, проміжного та підсумкового контролю, досягнення результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел при виконанні проектних завдань. Списування під час рубіжного контролю та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Здобувачі освіти повинні приймати активну участь під час проведення занять, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи, що є допуском до підсумкового контролю.

В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому щотижня здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту або через систему дистанційного навчання Moodle про стан виконання завдань.

Політика дотримання прав та обов'язків здобувачів вищої освіти. Кожен здобувач освіти повинен дотримуватись Статуту (<https://docs.zp.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/Statut-ZPNU.pdf>) і Правил внутрішнього розпорядку університету, а також Положення про організацію

освітнього процесу в НУ «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/wp-content/uploads/docs/2026/08/nakaz_n294_vid_09_06_26.pdf).

Політика конфіденційності та захисту персональних даних. Обмін персональними даними між викладачем і здобувачем вищої освіти в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3 «Використання персональних даних працівниками суб'єктів відносин, пов'язаних з персональними даними, повинно здійснюватися лише відповідно до їхніх професійних чи службових або трудових обов'язків. Ці працівники зобов'язані не допускати розголошення у будь-який спосіб персональних даних, які їм було довірено або які стали відомі у зв'язку з виконанням професійних чи службових або трудових обов'язків, крім випадків, передбачених законом. Таке зобов'язання чинне після припинення ними діяльності, пов'язаної з персональними даними, крім випадків, установлених законом».

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Необхідність мати особистий доступ до університетської навчальної платформи Moodle, наявність доступу до онлайн платформи ZOOM.